

Warszawa, dnia 28 grudnia 2016 r.

Poz. 2183

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾**

z dnia 16 grudnia 2016 r.

w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) gatunki zwierząt:
 - a) objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
 - b) objętych ochroną częściową,
 - c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
 - d) wymagających ustalenia stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania;
- 2) właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zwierząt zakazy i odstępstwa od zakazów;
- 3) sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ochrony.

§ 2. Gatunki zwierząt, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. a, są określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 3. Gatunki zwierząt, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. b, są określone w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 4. Gatunki zwierząt, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. c, oraz sposoby ich pozyskiwania są określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

§ 5. Gatunki zwierząt, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. d, oraz wielkość stref ochrony ich ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania są określone w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 6. 1. W stosunku do dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1–478 i 480–592 w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w lp. 1–210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwywania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj lub form rozwojowych;
- 4) transportu;

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1904 i 2095).

- 5) chowu;
- 6) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 7) niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania;
- 8) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk lub innych schronień;
- 9) umyślnego uniemożliwiania dostępu do schronień;
- 10) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 11) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 12) umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca;
- 13) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

2. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (1) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia.

3. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (2) w załącznikach nr 1 i 2 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych, lub w miejscach żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących.

4. W stosunku do dziko występujących zwierząt, oznaczonych symbolem (3) w załączniku nr 1 do rozporządzenia, wprowadza się dodatkowo zakaz fotografowania, filmowania lub obserwacji, mogących powodować ich płoszenie lub niepokojenie.

5. Zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 7–9 oraz w ust. 3, nie dotyczą gołębia miejskiego (*Columba livia forma urbana*), z wyłączeniem miejsc gniazdowania w trakcie obecności piskląt w gnieździe.

6. Zakaz, o którym mowa w ust. 3, w zakresie dotyczącym miejsc żerowania zgrupowań ptaków migrujących lub zimujących nie dotyczy czapli siwej (*Ardea cinerea*) i kormorana (*Phalacrocorax carbo*) w obrębach hodowlanych ustanowionych zgodnie z przepisami o rybactwie śródlądowym.

§ 7. W stosunku do innych niż dziko występujących zwierząt, należących do gatunków objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1–478, 480–494, 496, 497 i 499–592 w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w lp. 1–101 i 104–210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) transportu;
- 3) chowu;
- 4) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 5) zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany lub darowizny okazów gatunków;
- 6) wwożenia z zagranicy lub wywożenia poza granicę państwa okazów gatunków;
- 7) umyślnego wprowadzania do środowiska przyrodniczego.

§ 8. 1. W stosunku do dziko występujących ptaków należących do gatunków, o których mowa w lp. 479 w załączniku nr 1 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) umyślnego zabijania;
- 2) umyślnego okaleczania lub chwytania;
- 3) umyślnego niszczenia ich jaj;
- 4) transportu;
- 5) zbierania, pozyskiwania, przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;

- 6) niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd;
- 7) zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków;
- 8) umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach noclegu, w okresie lęgowym w miejscach rozrodu lub wychowu młodych.

2. W stosunku do dziko występujących zwierząt należących do gatunków, o których mowa w lp. 211 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, wprowadza się następujące zakazy:

- 1) transportu;
- 2) przetrzymywania lub posiadania okazów gatunków;
- 3) zbywania, oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów gatunków.

§ 9. Wprowadza się następujące odstępstwa od zakazów:

- 1) zakaz usuwania gniazd, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 8 oraz w § 8 ust. 1 pkt 6, nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd z budek dla ptaków i ssaków;
- 2) zakaz usuwania gniazd, o którym mowa w § 6 ust. 1 pkt 8 oraz w § 8 ust. 1 pkt 6, nie dotyczy usuwania od dnia 16 października do końca lutego gniazd ptasich z obiektów budowlanych lub terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne;
- 3) zakazy chwytania, transportu, przetrzymywania oraz umyślnego przemieszczania z miejsc regularnego przebywania na inne miejsca, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2, 4, 6 i 12, nie dotyczą:
 - a) chwytania na terenach zabudowanych przez podmioty upoważnione przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska zabłąkanych zwierząt i przemieszczania ich do miejsc regularnego przebywania,
 - b) chwytania zwierząt rannych lub osłabionych w celu udzielenia im pomocy weterynaryjnej i przemieszczania do ośrodków rehabilitacji zwierząt;
- 4) zakazy, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1–4, 6 i 8–12 oraz ust. 2, nie dotyczą okazów gatunków, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. c, pozyskiwanych przez podmioty, które uzyskały zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na ich pozyskiwanie;
- 5) zakazy przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 6, 10 i 11, nie dotyczą okazów gatunków, o których mowa w § 1 pkt 1 lit. c, pozyskanych na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska;
- 6) zakazy przetrzymywania, posiadania, zbywania, oferowania do sprzedaży, wymiany, darowizny, a także wywożenia poza granicę państwa, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 6, 10 i 11 oraz w § 7 pkt 4–6, nie dotyczą okazów gatunków pozyskanych poza granicą państwa i wwiezionych z zagranicy na podstawie zezwolenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oznaczonych symbolem (4) w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 7) zakazy zbierania i posiadania, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 6 oraz w § 8 ust. 1 pkt 5, nie dotyczą zbierania i przechowywania piór ptaków;
- 8) zakazy, o których mowa w § 6 ust. 1–4 oraz w § 7, nie dotyczą wykonywania czynności związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej, jeżeli technologia prac uniemożliwia ich przestrzeganie.

§ 10. W stosunku do gatunków zwierząt objętych ochroną ścisłą oraz częściową, o których mowa w lp. 1–478 i 480–592 w załączniku nr 1 do rozporządzenia oraz w lp. 1–210 w załączniku nr 2 do rozporządzenia, stosuje się następujące sposoby ochrony:

- 1) inwentaryzowanie, ocena stanu zachowania, monitorowanie stanowisk, siedlisk, ostoi i populacji zwierząt oraz prowadzenie i udostępnianie baz danych dotyczących ich stanowisk i ostoi;
- 2) zabezpieczanie ostoi, stanowisk i siedlisk zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- 3) ustalanie stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu lub regularnego przebywania gatunków;

- 4) wykonywanie zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan populacji lub siedlisk zwierząt polegających na:
 - a) renaturyzacji i odtwarzaniu siedlisk,
 - b) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
 - c) utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
 - d) zapobieganiu sukcesji roślinnej przez wypas, koszenie, wycinanie drzew i krzewów oraz usuwaniu biomasy,
 - e) odtwarzaniu oraz zakładaniu nowych zadrzewień,
 - f) ochronie i odtwarzaniu zasobów martwego drewna i drzew z dziuplami w lasach i zadrzewieniach,
 - g) budowie sztucznych miejsc lęgowych, miejsc rozrodu lub wodopojów,
 - h) dostosowaniu sposobów i terminów wykonywania prac agrotechnicznych, leśnych, rybackich, budowlanych (w tym hydrotechnicznych), remontowych i innych, tak aby zminimalizować ich wpływ na zwierzęta i ich siedliska,
 - i) tworzeniu i utrzymywaniu korytarzy ekologicznych,
 - j) zapewnianiu drożności cieków będących szlakami migracji, w tym budowie przepławek i kanałów, rozbiórce przeszkód oraz stałej konserwacji istniejących przepławek,
 - k) tworzeniu przejść dla zwierząt pod i nad drogami publicznymi oraz liniami kolejowymi,
 - l) regulacji liczebności populacji roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na gatunki objęte ochroną;
- 5) wspomaganie rozmnażania się gatunku na stanowiskach naturalnych;
- 6) zabezpieczanie reprezentatywnej części populacji przez ochronę *ex situ*;
- 7) zasilanie populacji dziko występujących przez wprowadzanie osobników z innych pobliskich stanowisk naturalnych lub z hodowli prowadzonej w ramach ochrony *ex situ*;
- 8) przywracanie zwierząt z hodowli *ex situ* do środowiska przyrodniczego;
- 9) przenoszenie zwierząt zagrożonych na nowe stanowiska;
- 10) edukacja społeczeństwa w zakresie rozpoznawania gatunków objętych ochroną i sposobów ich ochrony;
- 11) prowadzenie hodowli zwierząt wykorzystywanych do celów gospodarczych, w celu zmniejszenia presji wynikającej z pozyskania ich ze środowiska;
- 12) kontrola pozyskania zwierząt gatunków objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz związanych z tym skutków;
- 13) promowanie technologii prac związanych z prowadzeniem racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i wodnej, umożliwiających zachowanie stanowisk, siedlisk i ostoi gatunków objętych ochroną;
- 14) uwzględnianie potrzeb gatunków przy planowaniu, zatwierdzaniu i realizowaniu masowych imprez plenerowych, rekreacyjnych i sportowych;
- 15) realizacja programów ochrony poszczególnych gatunków.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r.²⁾

Minister Środowiska: *J. Szyszko*

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. poz. 1348), które traci moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1936 i 2171).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska
z dnia 16 grudnia 2016 r. (poz. 2183)

Załącznik nr 1

GATUNKI ZWIERZĄT OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, Z WYSZCZEGÓLNIENIEM GATUNKÓW
WYMAGAJĄCYCH OCHRONY CZYNNEJ

Lp.	Nazwa polska*	Nazwa naukowa*	Ochrona czynna
	SSAKI	MAMMALIA	
	PARZYSTOKOPYTNE	ARTIODACTYLA	
1.	kozica (1)	<i>Rupicapra rupicapra</i>	x
2.	żubr (1)	<i>Bison bonasus</i>	x
	DRAPIEŻNE	CARNIVORA	
3.	wilk (1)	<i>Canis lupus</i>	x
4.	żbik (1)	<i>Felis silvestris</i>	x
5.	ryś (1)	<i>Lynx lynx</i>	x
6.	tchórz stepowy (1)	<i>Mustela eversmanni</i>	
7.	norka europejska (1)	<i>Mustela lutreola</i>	
8.	niedźwiedź brunatny (1)	<i>Ursus arctos</i>	x
9.	foka szara (1)	<i>Halichoerus grypus</i>	
10.	foka obrączkowana (1)	<i>Phoca hispida</i>	
11.	foka pospolita (1)	<i>Phoca vitulina</i>	
	WALENIE	CETACEA	
12.	morświn (1)	<i>Phocoena phocoena</i>	x
13.	WALENIE - pozostałe gatunki (1)		
	NIETOPERZE	CHIROPTERA	
14.	podkowiec duży (1)(3)	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	x
15.	podkowiec mały (1)(3)	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	x
16.	mopek zachodni (1)(3)	<i>Barbastella barbastellus</i>	x
17.	mroczek pozłocisty (1)(3)	<i>Eptesicus nilssonii</i>	x

18.	mroczek późny	(1)(3)	<i>Eptesicus serotinus</i>	x
19.	przymroczek Saviego	(1)(3)	<i>Hypsugo savii</i>	x
20.	nocek Alkatoe	(1)(3)	<i>Myotis alcaethoe</i>	x
21.	nocek Bechsteina	(1)(3)	<i>Myotis bechsteini</i>	x
22.	nocek Brandta	(1)(3)	<i>Myotis brandtii</i>	x
23.	nocek łydkowłosy	(1)(3)	<i>Myotis dasycneme</i>	x
24.	nocek rudy	(1)(3)	<i>Myotis daubentonii</i>	x
25.	nocek orzęsiony	(1)(3)	<i>Myotis emarginatus</i>	x
26.	nocek duży	(1)(3)	<i>Myotis myotis</i>	x
27.	nocek wąsatek	(1)(3)	<i>Myotis mystacinus</i>	x
28.	nocek Natterera	(1)(3)	<i>Myotis nattereri</i>	x
29.	nocek ostrouszny	(1)(3)	<i>Myotis oxygnathus</i>	x
30.	borowiec olbrzymi	(1)(3)	<i>Nyctalus lasiopterus</i>	
31.	borowiaczek	(1)(3)	<i>Nyctalus leisleri</i>	x
32.	borowiec wielki	(1)(3)	<i>Nyctalus noctula</i>	x
33.	karlik średni	(1)(3)	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	x
34.	karlik większy	(1)(3)	<i>Pipistrellus nathusii</i>	x
35.	karlik malutki	(1)(3)	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	x
36.	karlik drobny	(1)(3)	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	x
37.	gacek brunatny	(1)(3)	<i>Plecotus auritus</i>	x
38.	gacek szary	(1)(3)	<i>Plecotus austriacus</i>	x
39.	mroczek posrebrzany	(1)(3)	<i>Vespertilio murinus</i>	x
	ZAJĄCOKSZTAŁTNE		LAGOMORPHA	
40.	bielak	(1)	<i>Lepus timidus</i>	
	GRYZONIE		RODENTIA	
41.	nornik śnieżny	(1)	<i>Chionomys nivalis</i>	
42.	darniówka tatrzańska	(1)	<i>Microtus tatricus</i>	

43.	chomik europejski	(1)	<i>Cricetus cricetus</i>	x
44.	smużka leśna	(1)	<i>Sicista betulina</i>	
45.	smużka stepowa	(1)	<i>Sicista subtilis</i>	
46.	koszatka	(1)	<i>Dryomys nitedula</i>	x
47.	żołędnicza	(1)	<i>Eliomys quercinus</i>	x
48.	orzesznica	(1)	<i>Muscardinus avellanarius</i>	
49.	świstak tatrzański	(1)	<i>Marmota marmota latirostris</i>	
50.	suseł moręgowany	(1)	<i>Spermophilus citellus</i>	x
51.	suseł perełkowany	(1)	<i>Spermophilus suslicus</i>	x
	PTAKI		AVES	
	BLASZKODZIOBE		ANSERIFORMES	
52.	sterniczka	(2)	<i>Oxyura leucocephala</i>	
53.	łabędź niemy	(2)	<i>Cygnus olor</i>	
54.	łabędź czarnodzioby	(2)	<i>Cygnus columbianus</i>	
55.	łabędź krzykliwy	(2)	<i>Cygnus cygnus</i>	
56.	bernikla obrożna	(2)	<i>Branta bernicla</i>	
57.	bernikla białolica	(2)	<i>Branta leucopsis</i>	
58.	bernikla rdzawoszyja	(2)	<i>Branta ruficollis</i>	
59.	gęś krótkodzioba	(2)	<i>Anser brachyrhynchus</i>	
60.	gęś mała	(2)	<i>Anser erythropus</i>	
61.	lodówka	(2)	<i>Clangula hyemalis</i>	
62.	turkan	(2)	<i>Somateria spectabilis</i>	
63.	edredon	(2)(3)	<i>Somateria mollissima</i>	
64.	birginiak	(2)	<i>Polysticta stelleri</i>	
65.	uhła	(2)	<i>Melanitta fusca</i>	
66.	uhła garbonosa	(2)	<i>Melanitta deglandi</i>	
67.	markaczka	(2)	<i>Melanitta nigra</i>	

68.	markaczka amerykańska	(2)	<i>Melanitta americana</i>	
69.	gągoł	(2)	<i>Bucephala clangula</i>	x
70.	bielaczek	(2)	<i>Mergellus albellus</i>	
71.	nurogęs	(2)	<i>Mergus merganser</i>	x
72.	szlachar	(2)	<i>Mergus serrator</i>	x
73.	kamieniuszka	(2)	<i>Histrionicus histrionicus</i>	
74.	ohar	(2)	<i>Tadorna tadorna</i>	x
75.	kazarka rdzawa	(2)	<i>Tadorna ferruginea</i>	
76.	helmiatka	(2)	<i>Netta rufina</i>	
77.	podgorzałka	(2)	<i>Aythya nyroca</i>	x
78.	czerniczka	(2)	<i>Aythya collaris</i>	
79.	ogorzałka	(2)	<i>Aythya marila</i>	
80.	ogorzałka mała	(2)	<i>Aythya affinis</i>	
81.	cyranka	(2)	<i>Anas querquedula</i>	x
82.	płaskonos	(2)	<i>Anas clypeata</i>	x
83.	cyranka modroskrzydła	(2)	<i>Anas discors</i>	
84.	krakwa	(2)	<i>Anas strepera</i>	x
85.	świstun	(2)	<i>Anas penelope</i>	
86.	świstun amerykański	(2)	<i>Anas americana</i>	
87.	rożeniec	(2)	<i>Anas acuta</i>	x
88.	cyraneczka karolińska	(2)	<i>Anas carolinensis</i>	
	GRZEBIĄCE		GALLIFORMES	
89.	przepiórka	(2)	<i>Coturnix coturnix</i>	
90.	pardwa mszarna	(2)	<i>Lagopus lagopus</i>	
91.	głuszec	(1)(3)	<i>Tetrao urogallus</i>	x
92.	cietrzew	(1)(3)	<i>Lyrurus tetrix</i>	x
	FLAMINGOWE		PHOENICOPTERIFORMES	
93.	flaming różowy	(2)	<i>Phoenicopterus roseus</i>	

	PERKOZOWE		PODICIPEDIFORMES	
94.	perkoz grubodzioby (2)		<i>Podilymbus podiceps</i>	
95.	perkozek (2)		<i>Tachybaptus ruficollis</i>	
96.	perkoz rdzawoszyi (2)		<i>Podiceps grisegena</i>	
97.	perkoz dwuczuby (2)		<i>Podiceps cristatus</i>	
98.	perkoz rogaty (2)		<i>Podiceps auritus</i>	
99.	zausznik (2)		<i>Podiceps nigricollis</i>	
	GOŁĘBIOWE		COLUMBIFORMES	
100.	siniak (2)		<i>Columba oenas</i>	
101.	turkawka (2)		<i>Streptopelia turtur</i>	
102.	turkawka wschodnia (2)		<i>Streptopelia orientalis</i>	
103.	sierpówka (2)		<i>Streptopelia decaocto</i>	
	STEPÓWKI		PTEROCLIFORMES	
104.	pustynnik (2)		<i>Syrhaptus paradoxus</i>	
	LELKOWE		CAPRIMULGIFORMES	
105.	lelek (2)		<i>Caprimulgus europaeus</i>	
	JERZYKOWE		APODIFORMES	
106.	jerzyk alpejski (2)		<i>Tachymarptis melba</i>	
107.	jerzyk błądy (2)		<i>Apus pallidus</i>	
108.	jerzyk (2)		<i>Apus apus</i>	x
	KUKUŁKOWE		CUCULIFORMES	
109.	kukułka (2)		<i>Cuculus canorus</i>	
	ŻURAWIOWE		GRUIFORMES	
110.	wodnik (2)		<i>Rallus aquaticus</i>	
111.	derkacz (2)		<i>Crex crex</i>	x
112.	kropiatka (2)		<i>Porzana porzana</i>	x
113.	zielonka (2)		<i>Porzana parva</i>	

114.	karliczka	(2)	<i>Porzana pusilla</i>	
115.	kokoszka	(2)	<i>Gallinula chloropus</i>	
116.	żuraw stepowy	(2)	<i>Grus virgo</i>	
117.	żuraw	(2)	<i>Grus grus</i>	
	DROPIE		OTIDIFORMES	
118.	strepet	(2)	<i>Tetrax tetrax</i>	
119.	drop	(2)(3)	<i>Otis tarda</i>	x
120.	hubara arabska	(2)	<i>Chlamydotis macqueenii</i>	
	SIEWKOWE		CHARADRIIFORMES	
121.	kulon	(1)(3)	<i>Burhinus oedicephalus</i>	x
122.	ostrygojad	(2)(3)	<i>Haematopus ostralegus</i>	
123.	szczudłak	(2)(3)	<i>Himantopus himantopus</i>	
124.	szablodziób	(2)(3)	<i>Recurvirostra avosetta</i>	
125.	siewnica	(2)	<i>Pluvialis squatarola</i>	
126.	siewka złota	(2)	<i>Pluvialis apricaria</i>	
127.	siewka złotawa	(2)	<i>Pluvialis fulva</i>	
128.	siewka szara	(2)	<i>Pluvialis dominica</i>	
129.	mornel	(2)(3)	<i>Charadrius morinellus</i>	
130.	sieweczka obroźna	(2)(3)	<i>Charadrius hiaticula</i>	x
131.	sieweczka rzeczna	(2)	<i>Charadrius dubius</i>	
132.	sieweczka morska	(2)(3)	<i>Charadrius alexandrinus</i>	
133.	sieweczka mongolska	(2)	<i>Charadrius mongolus</i>	
134.	sieweczka pustynna	(2)	<i>Charadrius leschenaultii</i>	
135.	czajka	(2)	<i>Vanellus vanellus</i>	x
136.	czajka towarzyska	(2)	<i>Vanellus gregarius</i>	
137.	czajka stepowa	(2)	<i>Vanellus leucurus</i>	
138.	kulik mniejszy	(2)	<i>Numenius phaeopus</i>	

139.	kulik cienkodzioby	(2)	<i>Numenius tenuirostris</i>	
140.	kulik wielki	(2)(3)	<i>Numenius arquata</i>	x
141.	szlarnik	(2)	<i>Limosa lapponica</i>	
142.	rycyk	(2)(3)	<i>Limosa limosa</i>	x
143.	kamusznik	(2)	<i>Arenaria interpres</i>	
144.	biegus wielki	(2)	<i>Calidris tenuirostris</i>	
145.	biegus rdzawy	(2)	<i>Calidris canutus</i>	
146.	batalion	(2)(3)	<i>Calidris pugnax</i>	x
147.	biegus płaskodzioby	(2)	<i>Calidris falcinellus</i>	
148.	biegus krzywodzioby	(2)	<i>Calidris ferruginea</i>	
149.	biegus mały	(2)	<i>Calidris temminckii</i>	
150.	piaskowiec	(2)	<i>Calidris alba</i>	
151.	biegus zmienny	(2)	<i>Calidris alpina</i>	x
152.	biegus morski	(2)	<i>Calidris maritima</i>	
153.	biegus długoskrzydły	(2)	<i>Calidris bairdii</i>	
154.	biegus malutki	(2)	<i>Calidris minuta</i>	
155.	biegus karłowaty	(2)	<i>Calidris minutilla</i>	
156.	biegus białorzutny	(2)	<i>Calidris fuscicollis</i>	
157.	biegus płowy	(2)	<i>Calidris subruficollis</i>	
158.	biegus arktyczny	(2)	<i>Calidris melanotos</i>	
159.	biegus tundrowy	(2)	<i>Calidris pusilla</i>	
160.	szlarniec długodzioby	(2)	<i>Limnodromus scolopaceus</i>	
161.	dubelt	(2)(3)	<i>Gallinago media</i>	
162.	kszyk	(2)(3)	<i>Gallinago gallinago</i>	
163.	bekasik	(2)(3)	<i>Lymnocyptes minimus</i>	
164.	terekia	(2)	<i>Xenus cinereus</i>	
165.	brodziec piskliwy	(2)(3)	<i>Actitis hypoleucos</i>	

166.	brodziec plamisty	(2)	<i>Actitis macularius</i>	
167.	samotnik	(2)(3)	<i>Tringa ochropus</i>	x
168.	brodziec żółtonogi	(2)	<i>Tringa flavipes</i>	
169.	brodziec śniady	(2)	<i>Tringa erythropus</i>	
170.	kwokacz	(2)	<i>Tringa nebularia</i>	
171.	brodziec piegowaty	(2)	<i>Tringa melanoleuca</i>	
172.	krwawodziób	(2)(3)	<i>Tringa totanus</i>	x
173.	łęczak	(2)(3)	<i>Tringa glareola</i>	x
174.	brodziec pławny	(2)(3)	<i>Tringa stagnatilis</i>	
175.	płatkonóg szydłodzioby	(2)	<i>Phalaropus lobatus</i>	
176.	płatkonóg płaskodzioby	(2)	<i>Phalaropus fulicarius</i>	
177.	żwirowiec łąkowy	(2)	<i>Glareola pratincola</i>	
178.	żwirowiec stepowy	(2)	<i>Glareola nordmanni</i>	
179.	maskonur	(2)	<i>Fratercula arctica</i>	
180.	nurnik	(2)	<i>Cephus grylle</i>	
181.	alka	(2)	<i>Alca torda</i>	
182.	alczyk	(2)	<i>Alle alle</i>	
183.	nurzyk polarny	(2)	<i>Uria lomvia</i>	
184.	nurzyk	(2)	<i>Uria aalge</i>	
185.	wydrzyk długosterny	(2)	<i>Stercorarius longicaudus</i>	
186.	wydrzyk ostrosterny	(2)	<i>Stercorarius parasiticus</i>	
187.	wydrzyk tęposterny	(2)	<i>Stercorarius pomarinus</i>	
188.	wydrzyk wielki	(2)	<i>Stercorarius skua</i>	
189.	mewa modrodzioba	(2)	<i>Pagophila eburnea</i>	
190.	mewa obroźna	(2)	<i>Xema sabini</i>	
191.	mewa trójpalczasta	(2)	<i>Rissa tridactyla</i>	
192.	mewa cienkodzioba	(2)	<i>Chroicocephalus genei</i>	

193.	śmieszka	(2)	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	
194.	mewa mała	(2)(3)	<i>Hydrocoloeus minutus</i>	x
195.	mewa różowa	(2)	<i>Rhodostethia rosea</i>	
196.	mewa karaibska	(2)	<i>Larus atricilla</i>	
197.	mewa czarnogłowa	(2)(3)	<i>Larus melanocephalus</i>	x
198.	orlica	(2)	<i>Larus ichthyaetus</i>	
199.	mewa siwa	(2)	<i>Larus canus</i>	x
200.	mewa delawareńska	(2)	<i>Larus delawarensis</i>	
201.	mewa żółtonoga	(2)	<i>Larus fuscus</i>	
202.	mewa romańska	(2)	<i>Larus michahellis</i>	
203.	mewa błada	(2)	<i>Larus hyperboreus</i>	
204.	mewa polarna	(2)	<i>Larus glaucooides</i>	
205.	mewa siodłata	(2)	<i>Larus marinus</i>	
206.	rybitwa krótkodzioba	(2)	<i>Gelochelidon nilotica</i>	
207.	rybitwa wielkodzioba	(2)	<i>Hydroprogne caspia</i>	
208.	rybitwa czubata	(2)(3)	<i>Sterna sandvicensis</i>	x
209.	rybitwa różowa	(2)	<i>Sterna dougallii</i>	
210.	rybitwa rzeczna	(2)(3)	<i>Sterna hirundo</i>	x
211.	rybitwa popielata	(2)(3)	<i>Sterna paradisaea</i>	x
212.	rybitwa białoczerna	(2)(3)	<i>Sternula albifrons</i>	x
213.	rybitwa białowąsa	(2)(3)	<i>Chlidonias hybrida</i>	x
214.	rybitwa czarna	(2)(3)	<i>Chlidonias niger</i>	x
215.	rybitwa białoskrzydła	(2)(3)	<i>Chlidonias leucopterus</i>	x
	NURY		GAVIIFORMES	
216.	nur rdzawoszyi	(2)	<i>Gavia stellata</i>	
217.	nur czarnoszyi	(2)	<i>Gavia arctica</i>	
218.	lodowiec	(2)	<i>Gavia immer</i>	
219.	nur białodzioby	(2)	<i>Gavia adamsii</i>	

	RURKONOSE		PROCELLARIIFORMES	
220.	oceannik żółtopłetwy	(2)	<i>Oceanites oceanicus</i>	
221.	nawałnik burzowy	(2)	<i>Hydrobates pelagicus</i>	
222.	nawałnik duży	(2)	<i>Oceanodroma leucorhoa</i>	
223.	fulmar	(2)	<i>Fulmarus glacialis</i>	
224.	burzyk żółtodzioby	(2)	<i>Calonectris diomedea</i>	
225.	burzyk szary	(2)	<i>Puffinus griseus</i>	
226.	burzyk północny	(2)	<i>Puffinus puffinus</i>	
227.	burzyk balearski	(2)	<i>Puffinus mauretanicus</i>	
	PELIKANOWE		PELECANIFORMES	
228.	bocian czarny	(2)(3)	<i>Ciconia nigra</i>	x
229.	bocian biały	(2)	<i>Ciconia ciconia</i>	x
230.	pelikan różowy	(2)	<i>Pelecanus onocrotalus</i>	
231.	pelikan kędzierzawy	(2)	<i>Pelecanus crispus</i>	
232.	bąk	(2)	<i>Botaurus stellaris</i>	
233.	bączek	(2)	<i>Ixobrychus minutus</i>	x
234.	ślepowron	(2)(3)	<i>Nycticorax nycticorax</i>	x
235.	czapla modronosa	(2)	<i>Ardeola ralloides</i>	
236.	czapla złotawa	(2)	<i>Bubulcus ibis</i>	
237.	czapla purpurowa	(2)(3)	<i>Ardea purpurea</i>	
238.	czapla biała	(2)	<i>Ardea alba</i>	
239.	czapla nadobna	(2)(3)	<i>Egretta garzetta</i>	
240.	warzęcha	(2)	<i>Platalea leucorodia</i>	
241.	ibis kasztanowaty	(2)	<i>Plegadis falcinellus</i>	
242.	głuptak	(2)	<i>Morus bassanus</i>	
243.	kormoran mały	(2)	<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	
244.	kormoran czubaty	(2)	<i>Phalacrocorax aristotelis</i>	

	SZPONIASTE		ACCIPITRIFORMES	
245.	rybołów	(1)(3)	<i>Pandion haliaetus</i>	x
246.	kaniuk	(2)	<i>Elanus caeruleus</i>	
247.	trzmiełojad	(2)(3)	<i>Pernis apivorus</i>	
248.	orłosep	(2)	<i>Gypaetus barbatus</i>	
249.	ścierwnik	(2)	<i>Neophron percnopterus</i>	
250.	gadożer	(1)(3)	<i>Circaetus gallicus</i>	x
251.	sęp płowy	(2)	<i>Gyps fulvus</i>	
252.	sęp kasztanowaty	(2)	<i>Aegypius monachus</i>	
253.	orlik krzykliwy	(2)(3)	<i>Clanga pomarina</i>	x
254.	orlik grubodzioby	(1)(3)	<i>Clanga clanga</i>	x
255.	orzeł stepowy	(2)	<i>Aquila nipalensis</i>	
256.	orzeł cesarski	(2)	<i>Aquila heliaca</i>	
257.	orzeł przedni	(1)(3)	<i>Aquila chrysaetos</i>	x
258.	orzełek	(2)(3)	<i>Hieraaetus pennatus</i>	x
259.	błotniak stawowy	(2)(3)	<i>Circus aeruginosus</i>	x
260.	błotniak zbożowy	(2)(3)	<i>Circus cyaneus</i>	x
261.	błotniak stepowy	(2)	<i>Circus macrourus</i>	
262.	błotniak łąkowy	(2)(3)	<i>Circus pygargus</i>	x
263.	krogulec krótkonogi	(2)	<i>Accipiter brevipes</i>	
264.	krogulec	(2)(3)	<i>Accipiter nisus</i>	
265.	jastrząb	(2)(3)	<i>Accipiter gentilis</i>	
266.	bielik wschodni	(2)	<i>Haliaeetus leucoryphus</i>	
267.	bielik	(2)(3)	<i>Haliaeetus albicilla</i>	
268.	kania ruda	(2)(3)	<i>Milvus milvus</i>	x
269.	kania czarna	(2)(3)	<i>Milvus migrans</i>	x
270.	myszolów włochaty	(2)	<i>Buteo lagopus</i>	

271.	myszolów	(2)(3)	<i>Buteo buteo</i>	
272.	kurhannik	(2)	<i>Buteo rufinus</i>	
	SOWY		STRIGIFORMES	
273.	płomykówka	(2)(3)	<i>Tyto alba</i>	x
274.	sowa jarzębata	(2)	<i>Surnia ulula</i>	
275.	sóweczka	(2)(3)	<i>Glaucidium passerinum</i>	x
276.	pójdźka	(2)(3)	<i>Athene noctua</i>	x
277.	włochatka	(2)(3)	<i>Aegolius funereus</i>	x
278.	syczek	(1)(3)	<i>Otus scops</i>	
279.	uszatka	(2)	<i>Asio otus</i>	
280.	uszatka błotna	(2)(3)	<i>Asio flammeus</i>	x
281.	puszczyk	(2)	<i>Strix aluco</i>	
282.	puszczyk uralski	(2)(3)	<i>Strix uralensis</i>	
283.	puszczyk mszarny	(1)(3)	<i>Strix nebulosa</i>	x
284.	sowa śnieżna	(2)	<i>Bubo scandiacus</i>	
285.	puchacz	(2)(3)	<i>Bubo bubo</i>	x
	DZIOBOROŻCOWE		BUCEROTIFORMES	
286.	dudek	(2)	<i>Upupa epops</i>	x
	DZIĘCIOŁOWE		PICIFORMES	
287.	krętogłów	(2)	<i>Jynx torquilla</i>	
288.	dzięcioł zielonosiwy	(2)	<i>Picus canus</i>	x
289.	dzięcioł zielony	(2)	<i>Picus viridis</i>	x
290.	dzięcioł czarny	(2)	<i>Dryocopus martius</i>	x
291.	dzięcioł duży	(2)	<i>Dendrocopos major</i>	
292.	dzięcioł białoszyi	(2)	<i>Dendrocopos syriacus</i>	
293.	dzięcioł średni	(2)	<i>Dendrocopos medius</i>	x
294.	dzięcioł białogrzbiety	(2)(3)	<i>Dendrocopos leucotos</i>	x

295.	dzięciołek	(2)	<i>Dendrocopos minor</i>	
296.	dzięcioł trójpalczasty	(2)(3)	<i>Picoides tridactylus</i>	x
	KRASKOWE		CORACIIFORMES	
297.	zołna	(2)(3)	<i>Merops apiaster</i>	x
298.	kraska	(2)(3)	<i>Coracias garrulus</i>	x
299.	zimorodek	(2)	<i>Alcedo atthis</i>	
300.	rybaczek srokaty	(2)	<i>Ceryle rudis</i>	
	SOKOŁOWE		FALCONIFORMES	
301.	pustułeczka	(2)	<i>Falco naumanni</i>	
302.	pustułka	(2)	<i>Falco tinnunculus</i>	x
303.	kobczyk	(2)	<i>Falco vespertinus</i>	
304.	drzemlik	(2)	<i>Falco columbarius</i>	
305.	kobuz	(2)(3)	<i>Falco subbuteo</i>	x
306.	sokół skalny	(2)	<i>Falco eleonora</i>	
307.	raróg	(2)(3)	<i>Falco cherrug</i>	
308.	białozór	(2)	<i>Falco rusticolus</i>	
309.	sokół wędrowny	(2)(3)	<i>Falco peregrinus</i>	x
	WRÓBLOWE		PASSERIFORMES	
310.	wireonek czerwonooki	(2)	<i>Vireo olivaceus</i>	
311.	wilga	(2)	<i>Oriolus oriolus</i>	
312.	gąsiorek	(2)	<i>Lanius collurio</i>	
313.	dzierzba rdzawosterna	(2)	<i>Lanius phoenicuroides</i>	
314.	dzierzba pustynna	(2)	<i>Lanius isabellinus</i>	
315.	dzierzba czarnoczelna	(2)(3)	<i>Lanius minor</i>	x
316.	srokosz	(2)	<i>Lanius excubitor</i>	
317.	dzierzba rudogłowa	(2)(3)	<i>Lanius senator</i>	x
318.	wieszczek	(2)	<i>Pyrrhocorax graculus</i>	

319.	sójka syberyjska	(2)	<i>Perisoreus infaustus</i>	
320.	sójka	(2)	<i>Garrulus glandarius</i>	
321.	orzechówka	(2)	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	
322.	kawka	(2)	<i>Corvus monedula</i>	
323.	gawron - osobniki poza obszarem administracyjnym miast	(2)	<i>Corvus frugilegus</i>	
324.	czarnowron	(2)	<i>Corvus corone</i>	
325.	płochacz halny	(2)	<i>Prunella collaris</i>	
326.	płochacz syberyjski	(2)	<i>Prunella montanella</i>	
327.	pokrzywnica	(2)	<i>Prunella modularis</i>	
328.	wróbel	(2)	<i>Passer domesticus</i>	x
329.	mazurek	(2)	<i>Passer montanus</i>	
330.	wróbel skalny	(2)	<i>Petronia petronia</i>	
331.	śnieżka	(2)	<i>Montifringilla nivalis</i>	
332.	świergotek drzewny	(2)	<i>Anthus trivialis</i>	
333.	świergotek tajgowy	(2)	<i>Anthus hodgsoni</i>	
334.	świergotek rdzawogardły	(2)	<i>Anthus cervinus</i>	
335.	świergotek łąkowy	(2)	<i>Anthus pratensis</i>	
336.	siwerniak	(2)	<i>Anthus spinoletta</i>	
337.	świergotek nadmorski	(2)	<i>Anthus petrosus</i>	
338.	świergotek szponiasty	(2)	<i>Anthus richardi</i>	
339.	świergotek polny	(2)	<i>Anthus campestris</i>	
340.	pliszka żółta	(2)	<i>Motacilla flava</i>	
341.	pliszka górską	(2)	<i>Motacilla cinerea</i>	
342.	pliszka cytrynowa	(2)(3)	<i>Motacilla citreola</i>	
343.	pliszka siwa	(2)	<i>Motacilla alba</i>	
344.	zięba	(2)	<i>Fringilla coelebs</i>	

345.	jer	(2)	<i>Fringilla montifringilla</i>	
346.	grubodziób	(2)	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	
347.	dziwonია	(2)	<i>Erythrina erythrina</i>	
348.	łuskowiec	(2)	<i>Pinicola enucleator</i>	
349.	gil	(2)	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	
350.	dzwoniec	(2)	<i>Chloris chloris</i>	
351.	makolągwa	(2)	<i>Linaria cannabina</i>	
352.	rzepołuch	(2)	<i>Linaria flavirostris</i>	
353.	czeczotka	(2)	<i>Acanthis flammea</i>	
354.	czeczotka tundrowa	(2)	<i>Acanthis hornemanni</i>	
355.	krzyżodziób sosnowy	(2)	<i>Loxia pytyopsittacus</i>	
356.	krzyżodziób świerkowy	(2)	<i>Loxia curvirostra</i>	
357.	krzyżodziób modrzewiowy	(2)	<i>Loxia leucoptera</i>	
358.	szczygieł	(2)	<i>Carduelis carduelis</i>	
359.	osetnik	(2)	<i>Carduelis citrinella</i>	
360.	kulczyk	(2)	<i>Serinus serinus</i>	
361.	czyż	(2)	<i>Spinus spinus</i>	
362.	poświerka	(2)	<i>Calcarius lapponicus</i>	
363.	śnieguła	(2)	<i>Plectrophenax nivalis</i>	
364.	junko	(2)	<i>Junco hyemalis</i>	
365.	trznadel czarnogłowy	(2)	<i>Emberiza melanocephala</i>	
366.	potrzuszcz	(2)	<i>Emberiza calandra</i>	
367.	głuszek	(2)	<i>Emberiza cia</i>	
368.	ortolan	(2)	<i>Emberiza hortulana</i>	
369.	cierlik	(2)	<i>Emberiza cirlus</i>	
370.	trznadel	(2)	<i>Emberiza citrinella</i>	
371.	trznadel białogłowy	(2)	<i>Emberiza leucocephalos</i>	

372.	potrzos	(2)	<i>Emberiza schoeniclus</i>	
373.	trznadel czubaty	(2)	<i>Emberiza rustica</i>	
374.	trznadelek	(2)	<i>Emberiza pusilla</i>	
375.	trznadel złotawy	(2)	<i>Emberiza aureola</i>	
376.	trznadel złotobrewy	(2)	<i>Emberiza chrysophrys</i>	
377.	sosnówka	(2)	<i>Periparus ater</i>	
378.	czubatka	(2)	<i>Lophophanes cristatus</i>	
379.	sikora uboga	(2)	<i>Poecile palustris</i>	
380.	czarnogłówka	(2)	<i>Poecile montanus</i>	
381.	modraszka	(2)	<i>Cyanistes caeruleus</i>	
382.	sikora lazuruwa	(2)	<i>Cyanistes cyanus</i>	
383.	bogatka	(2)	<i>Parus major</i>	
384.	remiz	(2)	<i>Remiz pendulinus</i>	
385.	kalandra szara	(2)	<i>Melanocorypha calandra</i>	
386.	kalandra czarna	(2)	<i>Melanocorypha yeltoniensis</i>	
387.	skowrończyk krótkopalcowy	(2)	<i>Calandrella brachydactyla</i>	
388.	górniczek	(2)	<i>Eremophila alpestris</i>	
389.	lerka	(2)	<i>Lullula arborea</i>	
390.	skowronek białoskrzydły	(2)	<i>Alauda leucoptera</i>	
391.	skowronek	(2)	<i>Alauda arvensis</i>	
392.	dzierlatka	(2)	<i>Galerida cristata</i>	
393.	wąsatka	(2)	<i>Panurus biarmicus</i>	
394.	świerszczak melodyjny	(2)	<i>Locustella certhiola</i>	
395.	brzęczka	(2)	<i>Locustella luscinioides</i>	
396.	strumieniówka	(2)	<i>Locustella fluviatilis</i>	
397.	świerszczak	(2)	<i>Locustella naevia</i>	
398.	zaganiacz mały	(2)	<i>Iduna caligata</i>	

399.	zaganiacz szczebiotliwy	(2)	<i>Hippolais polyglotta</i>	
400.	zaganiacz	(2)	<i>Hippolais icterina</i>	
401.	wodniczka	(2)(3)	<i>Acrocephalus paludicola</i>	x
402.	tamaryszka	(2)	<i>Acrocephalus melanopogon</i>	
403.	rokitniczka	(2)	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	
404.	zaroślówka	(2)(3)	<i>Acrocephalus dumetorum</i>	
405.	łozówka	(2)	<i>Acrocephalus palustris</i>	
406.	trzcinniczek	(2)	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	
407.	trzcinniczek kaspijski	(2)	<i>Acrocephalus agricola</i>	
408.	trzciniak	(2)	<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	
409.	oknówka	(2)	<i>Delichon urbicum</i>	
410.	jaskółka rudawa	(2)	<i>Cecropis daurica</i>	
411.	dymówka	(2)	<i>Hirundo rustica</i>	
412.	brzegówka	(2)	<i>Riparia riparia</i>	
413.	świstunka góraska	(2)	<i>Phylloscopus bonelli</i>	
414.	świstunka leśna	(2)	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	
415.	świstunka żółtawa	(2)	<i>Phylloscopus inornatus</i>	
416.	świstunka ałtajska	(2)	<i>Phylloscopus humei</i>	
417.	świstunka złotawa	(2)	<i>Phylloscopus proregulus</i>	
418.	świstunka brunatna	(2)	<i>Phylloscopus fuscatus</i>	
419.	piecuszek	(2)	<i>Phylloscopus trochilus</i>	
420.	świstunka iberyjska	(2)	<i>Phylloscopus ibericus</i>	
421.	pierwiosnek	(2)	<i>Phylloscopus collybita</i>	
422.	świstunka grubodzioba	(2)	<i>Phylloscopus schwarzi</i>	
423.	wójcik	(2)(3)	<i>Phylloscopus trochiloides</i>	
424.	świstunka północna	(2)	<i>Phylloscopus borealis</i>	
425.	raniuszek	(2)	<i>Aegithalos caudatus</i>	

426.	kapturka	(2)	<i>Sylvia atricapilla</i>	
427.	gajówka	(2)	<i>Sylvia borin</i>	
428.	jarzębatka	(2)	<i>Sylvia nisoria</i>	
429.	piegża	(2)	<i>Sylvia curruca</i>	
430.	pokrzewka wąsata	(2)	<i>Sylvia cantillans</i>	
431.	pokrzewka aksamitna	(2)	<i>Sylvia melanocephala</i>	
432.	ciemniówka	(2)	<i>Sylvia communis</i>	
433.	mysikrólik	(2)	<i>Regulus regulus</i>	
434.	zniczek	(2)	<i>Regulus ignicapilla</i>	
435.	jemioluszka	(2)	<i>Bombycilla garrulus</i>	
436.	pełzacz leśny	(2)	<i>Certhia familiaris</i>	
437.	pełzacz ogrodowy	(2)	<i>Certhia brachydactyla</i>	
438.	kowalik	(2)	<i>Sitta europaea</i>	
439.	pomurnik	(2)(3)	<i>Tichodroma muraria</i>	
440.	strzyżyk	(2)	<i>Troglodytes troglodytes</i>	
441.	szpak	(2)	<i>Sturnus vulgaris</i>	
442.	pasterz	(2)	<i>Pastor roseus</i>	
443.	pluszcz	(2)	<i>Cinclus cinclus</i>	
444.	mucholówka szara	(2)	<i>Muscicapa striata</i>	
445.	rudzik	(2)	<i>Erithacus rubecula</i>	
446.	słownik syberyjski	(2)	<i>Larvivora sibilans</i>	
447.	słownik szary	(2)	<i>Luscinia luscinia</i>	
448.	słownik rdzawy	(2)	<i>Luscinia megarhynchos</i>	
449.	podróżniczek	(2)	<i>Luscinia svecica</i>	
450.	modraczek	(2)	<i>Tarsiger cyanurus</i>	
451.	mucholówka mała	(2)	<i>Ficedula parva</i>	
452.	mucholówka żałobna	(2)	<i>Ficedula hypoleuca</i>	

453.	mucholówka białoszyja	(2)	<i>Ficedula albicollis</i>	
454.	pleszka	(2)	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	
455.	kopciuszek	(2)	<i>Phoenicurus ochruros</i>	
456.	nagórnik	(2)(3)	<i>Monticola saxatilis</i>	
457.	pokląskwa	(2)	<i>Saxicola rubetra</i>	
458.	kląskawka	(2)	<i>Saxicola rubicola</i>	
459.	kląskawka syberyjska	(2)	<i>Saxicola maurus</i>	
460.	białorzytka saharyjska	(2)	<i>Oenanthe leucopyga</i>	
461.	białorzytka	(2)	<i>Oenanthe oenanthe</i>	
462.	białorzytka płowa	(2)	<i>Oenanthe isabellina</i>	
463.	białorzytka pustynna	(2)	<i>Oenanthe deserti</i>	
464.	białorzytka rdzawa	(2)	<i>Oenanthe hispanica</i>	
465.	białorzytka pstra	(2)	<i>Oenanthe pleschanka</i>	
466.	drozd pstry	(2)	<i>Zoothera dauma</i>	
467.	drozdaczek ciemny	(2)	<i>Geokichla sibirica</i>	
468.	paszkot	(2)	<i>Turdus viscivorus</i>	
469.	śpiewak	(2)	<i>Turdus philomelos</i>	
470.	droździk	(2)	<i>Turdus iliacus</i>	
471.	kos	(2)	<i>Turdus merula</i>	
472.	drozd oliwkowy	(2)	<i>Turdus obscurus</i>	
473.	kwiczoł	(2)	<i>Turdus pilaris</i>	
474.	drozd obroźny	(2)	<i>Turdus torquatus</i>	
475.	drozd rdzawy	(2)	<i>Turdus naumanni</i>	
476.	drozd rdzawoskrzydły	(2)	<i>Turdus eunomus</i>	
477.	drozd czarnogardły	(2)	<i>Turdus atrogularis</i>	
478.	drozd rdzawogardły	(2)	<i>Turdus ruficollis</i>	

	inne gatunki ptaków		
479.	Pozostałe gatunki ptaków (inne niż: gatunki łowne, gatunki objęte ochroną częściową oraz wymienione w lp. 52–478 gatunki objęte ochroną ścisłą) występujące naturalnie na terytorium państw Unii Europejskiej, przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej		
	GADY	REPTILIA	
	LUSKONOŚNE	SQUAMATA	
480.	gniewosz plamisty (1)	<i>Coronella austriaca</i>	x
481.	zaskroniec rybołów (1)	<i>Natrix tessellata</i>	
482.	wąż Eskulapa (1)	<i>Zamenis longissimus</i>	x
483.	jaszczurka zielona (1)	<i>Lacerta viridis</i>	
	ŻÓŁWIE	TESTUDINATA	
484.	żółw błotny (1)	<i>Emys orbicularis</i>	x
	PŁAZY	AMPHIBIA	
	PŁAZY BEZOGONOWE	ANURA	
485.	kumak nizinny (1)	<i>Bombina bombina</i>	x
486.	kumak górski (1)	<i>Bombina variegata</i>	x
487.	ropucha paskówka (1)	<i>Epidalea calamita</i>	
488.	ropucha zielona (1)	<i>Pseudepidalea viridis</i>	
489.	rzekotka drzewna (1)	<i>Hyla arborea</i>	x
490.	grzebiuszka ziemna (1)	<i>Pelobates fuscus</i>	
491.	żaba moczarowa (1)	<i>Rana arvalis</i>	
492.	żaba zwinka (1)	<i>Rana dalmatina</i>	
	PŁAZY OGONIASTE	CAUDATA	
493.	traszka karpacka (1)	<i>Lissotriton montandoni</i>	x
494.	traszka grzebieniasta (1)	<i>Triturus cristatus</i>	x

	RYBY PROMIENIOPLETWE	ACTINOPTERYGII	
	JESIOTROKSZTAŁTNE	ACIPENSERIFORMES	
495.	jesiotr ostronosy (1)	<i>Acipenser oxyrinchus</i>	x
	KARPIOKSZTAŁTNE	CYPRINIFORMES	
496.	koza złotawa	<i>Sabanejewia aurata</i>	
497.	strzebla błotna	<i>Eupallasella percunurus</i>	x
	ŁOSOSIOKSZTAŁTNE	SALMONIFORMES	
498.	głowacica - osobniki występujące w dorzeczu Dunaju	<i>Hucho hucho</i>	
	RYBY CEFALASPIDOKSZTAŁTNE	CEPHALASPIDOMORPHI	
	**	PETROMYZONTIFORMES	
499.	minóg morski	<i>Petromyzon marinus</i>	x
	MALŻE	BIVALVIA	
	**	VENEROIDA	
500.	gałeczka zeberkowana	<i>Sphaerium solidum</i>	
	**	UNIONOIDEA	
501.	perłoródka rzeczna	<i>Margaritifera margaritifera</i>	x
502.	skójka gruboskorupowa (1)	<i>Unio crassus</i>	x
	ŚLIMAKI	GASTROPODA	
	**	NEOTAENIOGLOSSA	
503.	niepozorka ojcowiska	<i>Falniowskia neglectissima</i>	
	PŁUCODYSZNE	PULMONATA	
504.	poczwarówka pagórkowa	<i>Granaria frumentum</i>	
505.	świdrzyk łamliwy	<i>Balea perversa</i>	
506.	świdrzyk ozdobny	<i>Charpentieria ornata</i>	x

507.	świdrzyk śląski	<i>Cochlodina costata</i>	
508.	świdrzyk kasztanowaty	<i>Macrogastra badia</i>	
509.	świdrzyk siedmiogrodzki	<i>Vestia elata</i>	
510.	ślimak tatrzański	<i>Faustina cingulellum</i>	
511.	ślimak Rossmasslera	<i>Faustina rossmaessleri</i>	
512.	ślimak obrzeżony	<i>Helicodonta obvoluta</i>	
513.	** (1)	<i>Caseolus calculus</i>	
514.	ślimak żeberkowany	<i>Helicopsis striata</i>	
515.	poczwarówka pagoda	<i>Pagodulina pagodula</i>	
516.	szklarka podziemna	<i>Mediterranea inopinata</i>	
517.	zatozeczek łamliwy (1)	<i>Anisus vorticulus</i>	
518.	poczwarówka kolumienka	<i>Columella columella</i>	
519.	poczwarówka górską	<i>Pupilla alpicola</i>	
520.	poczwarówka zębata	<i>Truncatellina claustralis</i>	
521.	poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	
522.	poczwarówka północna	<i>Vertigo arctica</i>	
523.	poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulinsiana</i>	
	PAJĘCZAKI	ARACHNIDA	
	PAJĄKI	ARANEAE	
524.	gryziel zachodni	<i>Atypus affinis</i>	
525.	gryziel stepowy	<i>Atypus muralis</i>	
526.	gryziel tapetnik	<i>Atypus piceus</i>	
527.	**	<i>Mughiphantes pulcher</i>	
528.	**	<i>Agroeca dentigera</i>	
529.	strojniś nadobny	<i>Philaeus chrysops</i>	
	KOSARZE (ŁABUŃCE)	OPILIONES	
530.	**	<i>Siro carpaticus</i>	

	ZALESZCZOTKI	PSEUDOSCORPIONIDA	
531.	**	<i>Neobisium polonicum</i>	
	SKRZELONOZI	BRANCHIOPODA	
	**	ANOSTRACA	
532.	skrzelożyłka bagienna	<i>Branchinecta paludosa</i>	x
533.	**	<i>Chirocephalus diaphanus</i>	
534.	**	<i>Pristicephalus shadini</i>	
535.	**	<i>Streptocephalus torvicornis</i>	
	OWADY	INSECTA	
	CHRZĄSZCZE	COLEOPTERA	
536.	ponurek Schneidera	<i>Boros schneideri</i>	
537.	bogatek wspaniały (1)	<i>Buprestis splendens</i>	
538.	tęcznik ziarenkowaty (liskarz ziarenkowaty)	<i>Calosoma investigator</i>	
539.	tęcznik marszczony (liskarz marszczony)	<i>Calosoma reticulatum</i>	
540.	biegacz Bessera	<i>Carabus besseri</i>	
541.	biegacz Fabrycjusza	<i>Carabus fabricii</i>	
542.	biegacz urozmaicony (1)	<i>Carabus variolosus</i>	
543.	biegacz Zawadzkiego (1)	<i>Carabus zawadzki</i>	
544.	kozióróg dębosz (1)	<i>Cerambyx cerdo</i>	x
545.	średzinka	<i>Mesosa myops</i>	
546.	sichrawa karpacka (1)	<i>Pseudogaurotina excellens</i>	x
547.	nadobnica alpejska (1)	<i>Rosalia alpina</i>	x
548.	zgniotek cynobrowy (1)	<i>Cucujus cinnaberinnus</i>	
549.	zgniotek szkarłatny	<i>Cucujus haematodes</i>	
550.	żywak szerokobrzeżek (1)	<i>Dytiscus latissimus</i>	

551.	kreślinek nizinny	(1)	<i>Graphoderus bilineatus</i>	
552.	**		<i>Bolbelasmus unicornis</i>	
553.	krawiec głowacz		<i>Lethrus apterus</i>	
554.	konarek tajgowy	(1)	<i>Phryganophilus ruficollis</i>	
555.	rozmiarz kolweński	(1)	<i>Pytho kolwensis</i>	
556.	zagłębek bruzdkowany	(1)	<i>Rhysodes sulcatus</i>	
557.	pachnica dębowa	(1)	<i>Osmoderma eremita</i>	x
558.	** - pozostałe gatunki z rodzaju pachnica	(1)	<i>Osmoderma spp.</i>	x
559.	pogrzybnica Mannerheima		<i>Oxyporus mannerheimii</i>	
	PLUSKWIAKI		HEMIPTERA	
560.	piewik podolski		<i>Cicadetta podolica</i>	
	BŁONKOSKRZYDŁE		HYMENOPTERA	
561.	zadrzechnia czarnoroga		<i>Xylocopa valga</i>	
	MOTYLE		LEPIDOPTERA	
562.	krasopani hera		<i>Callimorpha quadripunctaria</i>	
563.	barczatka kataks	(1)	<i>Eriogaster catax</i>	
564.	czerwończyk nieparek	(1)	<i>Lycaena dispar</i>	
565.	czerwończyk fioletek	(1)	<i>Lycaena helle</i>	
566.	modraszek arion	(1)	<i>Phengaris arion (Maculinea arion)</i>	x
567.	modraszek nausitous	(1)	<i>Phengaris nausithous (Maculinea nausithous)</i>	x
568.	modraszek telejus	(1)	<i>Phengaris teleius (Maculinea telejus)</i>	x
569.	modraszek eros (m. eroides)	(1)	<i>Polyommatus eros (P. eroides)</i>	x
570.	modraszek gniady		<i>Polyommatus ripartii</i>	x
571.	ksylomka strix	(1)	<i>Xylomoia strix</i>	
572.	strzępotek hero	(1)	<i>Coenonympha hero</i>	
573.	strzępotek edypus	(1)	<i>Coenonympha oedippus</i>	

574.	górówka sudecka	(1)	<i>Erebia sudetica</i>	
575.	przeplatka aurinia		<i>Euphydryas aurinia</i>	x
576.	przeplatka maturalna	(1)	<i>Euphydryas maturalna</i>	
577.	osadnik wielkooki	(1)	<i>Lopinga achine</i>	
578.	niepylak apollo	(1)	<i>Parnassius apollo</i>	x
579.	niepylak mnemosyna	(1)	<i>Parnassius mnemosyne</i>	x
580.	postojak wiesiołkowiec	(1)	<i>Proserpinus proserpina</i>	
581.	szlaczkoń szafraniec	(1)	<i>Colias myrmidone</i>	
	MODLISZKI		MANTODEA	
582.	modliszka zwyczajna		<i>Mantis religiosa</i>	
	WAŻKI		ODONATA	
583.	żagnica północna		<i>Aeshna caerulea</i>	
584.	żagnica zielona	(1)	<i>Aeshna viridis</i>	
585.	trzepla zielona	(1)	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	
586.	zalotka białoczarna	(1)	<i>Leucorrhinia albifrons</i>	
587.	zalotka spłaszczona	(1)	<i>Leucorrhinia caudalis</i>	
588.	zalotka większa	(1)	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	
589.	łątka ozdobna		<i>Coenagrion ornatum</i>	
590.	iglica mała		<i>Nehalennia speciosa</i>	x
	PROSTOSKRZYDŁE		ORTHOPTERA	
591.	**	(1)	<i>Isophya stysi</i>	
592.	stepówka		<i>Gampsocleis glabra</i>	

Objaśnienia:

* Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:

- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
- wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy RZĘDÓW,
- nazwy naukowe gatunków wyróżniono czcionką pochylą.

** - brak polskiej nazwy gatunkowej lub rzędu.

(1) - gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 2.

(2) - gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 3.

(3) - gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 4.

GATUNKI ZWIERZĄT OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ

Lp.	Nazwa polska*	Nazwa naukowa*
	SSAKI	MAMMALIA
	DRAPIEŻNE	CARNIVORA
1.	gronostaj (1)	<i>Mustela erminea</i>
2.	łasica (1)	<i>Mustela nivalis</i>
3.	wydra (1)	<i>Lutra lutra</i>
	JEŻOKSZTAŁTNE	ERINACEOMORPHA
4.	jeż wschodni (1)	<i>Erinaceus roumanicus</i>
5.	jeż zachodni (1)	<i>Erinaceus europaeus</i>
	GRYZONIE	RODENTIA
6.	bóbr europejski (1)	<i>Castor fiber</i>
7.	karczownik mniejszy - osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych	<i>Arvicola scherman</i>
8.	karczownik ziemnowodny - osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych	<i>Arvicola amphibius</i>
9.	badylarka	<i>Micromys minutus</i>
10.	mysz zaroślowa	<i>Apodemus sylvaticus</i>
11.	mysz zielna (m. małooka)	<i>Apodemus uralensis</i>
12.	wiewiórka pospolita (1)	<i>Sciurus vulgaris</i>
13.	popielica (1)	<i>Glis glis</i>
	RYJÓWKOKSZTAŁTNE	SORICOMORPHA
14.	ryjówka aksamitna (1)	<i>Sorex araneus</i>
15.	ryjówka średnia (r. białowieska) (1)	<i>Sorex caecutiens</i>
16.	ryjówka malutka (1)	<i>Sorex minutus</i>
17.	ryjówka górską (1)	<i>Sorex alpinus</i>

18.	rzęsorek rzeczek	(1)	<i>Neomys fodiens</i>
19.	rzęsorek mniejszy	(1)	<i>Neomys anomalus</i>
20.	zębielek białawy	(1)	<i>Crocidura leucodon</i>
21.	zębielek karliczek	(1)	<i>Crocidura suaveolens</i>
22.	kret - osobniki znajdujące się poza terenem ogrodów, upraw ogrodniczych, szkółek leśnych, trawiastych lotnisk, ziemnych konstrukcji hydrotechnicznych oraz obiektów sportowych	(1)	<i>Talpa europaea</i>
	PTAKI		AVES
	GOŁĘBIOWE		COLUMBIFORMES
23.	gołąb miejski	(2)	<i>Columba livia forma urbana</i>
	SIEWKOWE		CHARADRIIFORMES
24.	mewa srebrzysta	(2)	<i>Larus argentatus</i>
25.	mewa białogłowa	(2)	<i>Larus cachinnans</i>
	PELIKANOWE		PELECANIFORMES
26.	czapla siwa	(2)	<i>Ardea cinerea</i>
27.	kormoran	(2)	<i>Phalacrocorax carbo</i>
	WRÓBLOWE		PASSERIFORMES
28.	sroka	(2)	<i>Pica pica</i>
29.	gawron - osobniki w obszarze administracyjnym miast	(2)	<i>Corvus frugilegus</i>
30.	kruk	(2)	<i>Corvus corax</i>
31.	wrona siwa	(2)	<i>Corvus cornix</i>
	GADY		REPTILIA
	ŁUSKONOŚNE		SQUAMATA
32.	padalec zwyczajny	(1)	<i>Anguis fragilis</i>
33.	zaskroniec zwyczajny	(1)	<i>Natrix natrix</i>
34.	jaszczurka zwinka	(1)	<i>Lacerta agilis</i>

35.	jaszczurka żyworodna	(1)	<i>Zootoca vivipara</i>
36.	żmija zygzakowata	(1)(4)	<i>Vipera berus</i>
	PŁAZY		AMPHIBIA
	PŁAZY BEZOGONOWE		ANURA
37.	ropucha szara	(1)	<i>Bufo bufo</i>
38.	żaba wodna	(1)(4)	<i>Pelophylax esculentus</i>
39.	żaba jeziorkowa	(1)(4)	<i>Pelophylax lessonae</i>
40.	żaba śmieszka	(1)(4)	<i>Pelophylax ridibundus</i>
41.	żaba trawna	(1)	<i>Rana temporaria</i>
	PŁAZY OGONIASTE		CAUDATA
42.	traszka zwyczajna	(1)	<i>Lissotriton vulgaris</i>
43.	traszka górską	(1)	<i>Ichthyosaura alpestris</i>
44.	salamandra plamista	(1)	<i>Salamandra salamandra</i>
	RYBY PROMIENIOPLETWE		ACTINOPTERYGII
	ŚLEDZIOKSZTAŁTNE		CLUPEIFORMES
45.	aloza		<i>Alosa alosa</i>
46.	parposz		<i>Alosa fallax</i>
	KARPIOKSZTAŁTNE		CYPRINIFORMES
47.	śliz pospolity		<i>Barbatula barbatula</i>
48.	koza dunajska		<i>Cobitis elongatoides</i>
49.	koza pospolita		<i>Cobitis taenia</i>
50.	piskorz		<i>Misgurnus fossilis</i>
51.	piekielnica		<i>Alburnoides bipunctatus</i>
52.	brzanka		<i>Barbus peloponnesius (B. carpathicus, B. meridionalis)</i>
53.	ciosa - osobniki poza populacją Zalewu Wiślanego		<i>Pelecus cultratus</i>
54.	różanka		<i>Rhodeus amarus (Rhodeus sericeus)</i>

55.	kiełb białopłetwy	<i>Romanogobio albipinnatus</i>
56.	kiełb Kesslera	<i>Romanogobio kessleri</i>
	CIERNIKOKSZTAŁTNE	GASTEROSTEIFORMES
57.	pocierniec	<i>Spinachia spinachia</i>
	OKONIOKSZTAŁTNE	PERCIFORMES
58.	babka czarna	<i>Gobius niger</i>
59.	babka czarnoplamka	<i>Gobiusculus flavescens</i>
60.	babka piaskowa	<i>Pomatoschistus microps</i>
61.	babka mała	<i>Pomatoschistus minutus</i>
62.	taśmiak długi	<i>Lumpenus lampretaeformis</i>
	IGLICZNIOKSZTAŁTNE	SYNGNATHIFORMES
63.	wężynka	<i>Nerophis ophidion</i>
64.	iglicznia	<i>Syngnathus typhle</i>
	SKORPENOKSZTAŁTNE	SCORPAENIFORMES
65.	głowacz białopłetwy	<i>Cottus gobio</i>
66.	głowacz przęgopłetwy	<i>Cottus poecilopus</i>
67.	kur rogacz	<i>Myoxocephalus quadricornis</i>
68.	dennik	<i>Liparis liparis</i>
	RYBY CEFALASPIDOKSZTAŁTNE	CEPHALASPIDOMORPHI
	MINOGOKSZTAŁTNE	PETROMYZONTIFORMES
69.	minóg ukraiński	<i>Eudontomyzon mariae</i>
70.	minóg rzeczny	<i>Lampetra fluviatilis</i>
71.	minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>
	MALŻE	BIVALVIA
	**	VENEROIDA
72.	gałeczka rzeczna	<i>Sphaerium rivicola</i>
73.	groszkówka głębinowa	<i>Pisidium conventus</i>

	**	UNIONOIDEA
74.	szczeżuja wielka	<i>Anodonta cygnea</i>
75.	szczeżuja spłaszczona	<i>Pseudoanodonta complanata</i>
	ŚLIMAKI	GASTROPODA
	**	ARCHITAENIOGLOSSA
76.	igliczek karpacki	<i>Acicula parcelineata</i>
	**	ECTOBRANCHIA
77.	zawójka rzeczna	<i>Borysthenia naticina</i>
	**	NEOTAENIOGLOSSA
78.	źródlarka czerwonawa	<i>Bythinella metarubra</i>
79.	źródlarka żywiecka	<i>Bythinella zyvionteki</i>
80.	źródlarka Micherdzińskiego	<i>Bythinella micherdzinskii</i>
	PLUCODYSZNE	PULMONATA
81.	pomrowik mołdawski	<i>Deroceras moldavicum</i>
82.	ślimak ostrokrawędzisty	<i>Helicigona lapicida</i>
83.	ślimak żółtawy	<i>Helix lutescens</i>
84.	ślimak winniczek (4)	<i>Helix pomatia</i>
85.	ślimak Bąkowskiego	<i>Petrasina bakowskii</i>
86.	ślimak Bielza	<i>Petrasina bielzi</i>
87.	ślimak wielkozębny	<i>Perforatella dibothrion</i>
88.	ślizniarka otułka	<i>Myxas glutinosa</i>
89.	pomrowiec nakrapiany	<i>Tandonia rustica</i>
90.	bursztyńka piaskowa	<i>Quickella arenaria</i>
91.	poczwarówka Geyera	<i>Vertigo geyeri</i>
92.	poczwarówka zmienna	<i>Vertigo genesii</i>
	***	SACOGLOSSA
93.	alderia niepozorna	<i>Alderia modesta</i>

	PAJĘCZAKI	ARACHNIDA
	PAJĄKI	ARANEAE
94.	poskocz krasny	<i>Eresus cinnaberinus (E. niger, E. kollari)</i>
95.	**	<i>Bathyphantes eumenis</i>
96.	**	<i>Yllenus arenarius</i>
	SKRZELONOGI	BRANCHIOPODA
	**	ANOSTRACA
97.	zadychra pospolita	<i>Branchipus schaefferi</i>
	**	SPINICAUDATA
98.	małżynka czteroroga	<i>Cyzicus tetracerus</i>
99.	**	<i>Lynceus brachyurus</i>
	PRZEKOPNICE	NOTOSTRACA
100.	przekopnica właściwa	<i>Triops cancriformis</i>
	PANCERZOWCE	MALACOSTRACA
	OBUNOGI	AMPHIPODA
101.	zmieraczek plażowy	<i>Talitrus saltator</i>
	DZIESIĘCIONOGI	DECAPODA
102.	rak rzeczny (szlachetny) (4)	<i>Astacus astacus</i>
103.	rak stawowy (błotny) (4)	<i>Astacus leptodactylus</i>
	OWADY	INSECTA
	CHRZĄSZCZE	COLEOPTERA
104.	poraj	<i>Dicerca moesta</i>
105.	pysznik jodłowy	<i>Eurythyrea austriaca</i>
106.	pysznik dębowy	<i>Eurythyrea quercus</i>
107.	tęcznik dołkowany (liszkarz dołkowany)	<i>Calosoma auropunctatum</i>
108.	tęcznik mniejszy	<i>Calosoma inquisitor</i>

109.	tęcznik liszkarz	<i>Calosoma sycophanta</i>
110.	biegacz zielonożłoty	<i>Carabus auronitens</i>
111.	biegacz bagienny	<i>Carabus clathratus</i>
112.	biegacz wypukły	<i>Carabus convexus</i>
113.	biegacz skórzasty	<i>Carabus coriaceus</i>
114.	biegacz wspaniały	<i>Carabus excellens</i>
115.	biegacz gładki	<i>Carabus glabratus</i>
116.	biegacz pomarszczony	<i>Carabus intricatus</i>
117.	biegacz dołkowany	<i>Carabus irregularis</i>
118.	biegacz obrzeżony	<i>Carabus marginalis</i>
119.	biegacz Menetriesa	<i>Carabus menetriesi</i>
120.	biegacz szykowny	<i>Carabus nitens</i>
121.	biegacz karpacki	<i>Carabus obsoletus</i>
122.	biegacz problematyczny	<i>Carabus problematicus</i>
123.	biegacz stepowy	<i>Carabus scabriusculus</i>
124.	biegacz Scheidlera	<i>Carabus scheidleri</i>
125.	biegacz leśny	<i>Carabus sylvestris</i>
126.	biegacz transylwański	<i>Carabus transylvanicus</i>
127.	biegacz Ulricha	<i>Carabus ulrichii</i>
128.	dąbrowiec samotnik	<i>Akimerus schaefferi</i>
129.	kozióróg bukowiec	<i>Cerambyx scopoli</i>
130.	taraniec płowy	<i>Dorcadion fulvum</i>
131.	taraniec jedwabisty	<i>Dorcadion holosericeum</i>
132.	taraniec paskowany	<i>Dorcadion scopoli</i>
133.	zmorsznik olbrzymi	<i>Macroleptura thoracica</i>
134.	zmorsznik białowieski	<i>Stictoleptura variicornis</i>
135.	gracz borowy	<i>Tragosoma depsarium</i>

136.	jeziornica rdestnicowa	<i>Macrolea appendiculata</i>
137.	jeziornica rupiowa	<i>Macrolea mutica</i>
138.	plywak lapoński	<i>Dytiscus lapponicus</i>
139.	tęgosz rdzawy	<i>Elater ferrugineus</i>
140.	pilnicznik fiołkowy	<i>Limonicus violaceus</i>
141.	dębosz	<i>Aesalus scarabaeoide</i>
142.	wynurt	<i>Ceruchus chrysomelinus</i>
143.	jelonek rogacz	<i>Lucanus cervus</i>
144.	wygonak	<i>Ochodaeus chrysomeloides</i>
145.	kwietnica okazała	<i>Protaetia aeruginosa</i>
146.	**	<i>Velleius dilatatus</i>
	BŁONKOSKRZYDŁE	HYMENOPTERA
147.	porobnica mularka	<i>Anthophora parietina</i>
148.	porobnica włośchatka	<i>Anthophora plumipes</i>
149.	porobnica opylona	<i>Anthophora pubescens</i>
150.	trzmiel wielkooki	<i>Bombus confusus</i>
151.	trzmiel ozdobny	<i>Bombus distinguendus</i>
152.	trzmiel wyżynny	<i>Bombus elegans</i>
153.	trzmiel olbrzymi	<i>Bombus fragrans</i>
154.	trzmiel ogrodowy	<i>Bombus hortorum</i>
155.	trzmiel zmienny	<i>Bombus humilis</i>
156.	trzmiel parkowy	<i>Bombus hypnorum</i>
157.	trzmiel tajgowy	<i>Bombus jonellus</i>
158.	trzmiel stepowy	<i>Bombus laesus</i>
159.	trzmiel kamiennik	<i>Bombus lapidarius</i>
160.	trzmiel gajowy	<i>Bombus lucorum</i>
161.	trzmiel grzbietoplamy	<i>Bombus maculidorsis</i>

162.	trzymiel żółty	<i>Bombus muscorum</i>
163.	trzymiel rudy	<i>Bombus pascuorum</i>
164.	trzymiel rdzawoodwłokowy	<i>Bombus pomorum</i>
165.	trzymiel leśny	<i>Bombus pratorum</i>
166.	trzymiel pirenejski	<i>Bombus pyrenaeus</i>
167.	trzymiel rudonogi	<i>Bombus ruderarius</i>
168.	trzymiel ciemnopasy	<i>Bombus ruderatus</i>
169.	trzymiel czarnopaskowany	<i>Bombus schrencki</i>
170.	trzymiel wschodni	<i>Bombus semenoviellus</i>
171.	trzymiel żółtopasy	<i>Bombus sichelii</i>
172.	trzymiel różnobarwny	<i>Bombus soroeensis</i>
173.	trzymiel paskowany	<i>Bombus subterraneus</i>
174.	trzymiel rudoszary	<i>Bombus sylvarum</i>
175.	trzymiel ziemny	<i>Bombus terrestris</i>
176.	trzymiel szary	<i>Bombus veteranus</i>
177.	trzymiel sześćożębny	<i>Bombus wurfleini</i>
178.	rozrożka chabrowa	<i>Tetralonia dentata</i>
179.	zadrzechnia fioletowa	<i>Xylocopa violacea</i>
180.	mrówka północna (4)	<i>Formica aquilonia</i>
181.	mrówka smętnica (4)	<i>Formica lugubris</i>
182.	mrówka ćmawa (4)	<i>Formica polyctena</i>
183.	mrówka łąkowa (4)	<i>Formica pratensis</i>
184.	mrówka rudnica (m. ruda) (4)	<i>Formica rufa</i>
185.	mrówka pniakowa (4)	<i>Formica truncorum</i>
	MOTYLE	LEPIDOPTERA
186.	modraszek alkon	<i>Phengaris alcon (Maculinea alcon)</i>
187.	modraszek Rebeli	<i>Maculinea rebeli</i>

188.	modraszek bagniczek	<i>Plebeius optilete</i>
189.	modraszek orion	<i>Scolitantides orion</i>
190.	wstęgówka bagienka	<i>Catocala pacta</i>
191.	dostojka akwilonaris	<i>Boloria aquilonaris</i>
192.	dostojka eunomia	<i>Boloria eunomia</i>
193.	skalnik bryzeida	<i>Chazara briseis</i>
194.	strzępotek soplaczek	<i>Coenonympha tullia</i>
195.	skalnik alcyona	<i>Hipparchia alcyone</i>
196.	skalnik driada	<i>Minois dryas</i>
197.	pasyn lucylla	<i>Neptis rivularis</i>
198.	mszarnik jutta	<i>Oeneis jutta</i>
199.	przestrojnik titonus	<i>Pyronia tithonus</i>
200.	paż żeglarz	<i>Iphiclides podalirius</i>
201.	szlaczkoń torfowiec	<i>Colias palaeno</i>
	WAŻKI	ODONATA
202.	żagnica torfowcowa	<i>Aeshna subarctica</i>
203.	łątka zielona	<i>Coenagrion armatum</i>
204.	szklarnik leśny	<i>Cordulegaster boltonii</i>
205.	miedziopień górski	<i>Somatochlora alpestris</i>
206.	miedziopień północna	<i>Somatochlora arctica</i>
207.	gadziogłówka żółtonoga (1)	<i>Gomphus flavipes</i>
208.	straszka północna (1)	<i>Sympecma paedisca</i>
	CHRUŚCIKI	TRICHOPTERA
209.	krynicznia wilgotka	<i>Crunoecia irrorata</i>
	SIODELKOWCE	CLITELLATA
	**	ARHYNCHOBDELLIDA
210.	pijawka lekarska (4)	<i>Hirudo medicinalis</i>

	inne gatunki	
211.	gatunki wymienione w załączniku IV do dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, z późn. zm.) - inne niż gatunki objęte ochroną ścisłą na podstawie załącznika nr 1 do rozporządzenia oraz inne niż gatunki objęte ochroną częściową wymienione w lp. 1–210	

Objaśnienia:

- * Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:
 - wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
 - wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy RZĘDÓW,
 - nazwy naukowe gatunków wyróżniono czcionką pochylą.
- ** – brak nazwy polskiej.
- (1) – gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 2.
- (2) – gatunek, którego dotyczy zakaz, o którym mowa w § 6 ust. 3.
- (4) – gatunek, którego dotyczy odstępstwo, o którym mowa w § 9 pkt 6.

GATUNKI ZWIERZĄT OBJĘTYCH OCHRONĄ CZĘŚCIOWĄ, KTÓRE MOGĄ BYĆ POZYSKIWANE,
ORAZ SPOSOBY ICH POZYSKIWANIA

Lp.	Nazwa polska*	Nazwa naukowa*	Sposób pozyskiwania
	SSAKI	MAMMALIA	
	GRYZONIE	RODENTIA	
1.	bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	przez odstrzał z broni myśliwskiej lub chwywanie w pułapki żywołowne - w okresie od dnia 1 października do dnia 15 marca
	ŚLIMAKI	GASTROPODA	
	PŁUCODYSZNE	PULMONATA	
2.	ślimak winniczek	<i>Helix pomatia</i>	ręczny zbiór osobników o średnicy muszli nie mniejszej niż 30 mm w okresie od dnia 20 kwietnia do dnia 31 maja

Objaśnienia:

- * Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:
- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
 - wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy **RZĘDÓW**,
 - nazwy naukowe gatunków wyróżniono czcionką pochyłą.

Załącznik nr 4

GATUNKI ZWIERZĄT WYMAGAJĄCYCH USTALENIA STREF OCHRONY OSTOI, MIEJSC ROZRODU LUB REGULARNEGO PRZEBYWANIA ORAZ WIELKOŚCI TYCH STREF

Lp.	Nazwa polska*	Nazwa naukowa*	Strefy ochrony		Termin ochrony okresowej
			całorocznej	okresowej	
	SSAKI	MAMMALIA			
	DRAPIEŻNE	CARNIVORA			
1.	wilk	<i>Canis lupus</i>	-	miejsce rozrodu i obszar w promieniu do 500 m od tego miejsca	01.04–31.08
2.	ryś	<i>Lynx lynx</i>	-	miejsce rozrodu i obszar w promieniu do 500 m od tego miejsca	01.04–31.08
3.	niedźwiedź brunatny	<i>Ursus arctos</i>	-	miejsce gawrowania i obszar w promieniu do 500 m od tego miejsca	01.11–30.04
	NIETOPERZE	CHIROPTERA			
4.	wszystkie gatunki występujące na terenie zimowisk, w których w ciągu 3 ostatnich lat choć raz stwierdzono ponad 200 osobników		-	pomieszczenia i kryjówki zajmowane przez nietoperze	15.09–15.04

5.	żołądnica	GRYZONIE	RODENTIA	<i>Eliomys quercinus</i>	wydziałenie leśne, w którym stwierdzono stanowisko, wraz ze starodrzewami w sąsiadujących wydziałeniach, o łącznej powierzchni co najmniej 25 ha; w przypadku braku starodrzewów w sąsiadujących wydziałeniach, strefa może być mniejsza		-		-
				PTAKI	AVES				
				BLASZKODZIOBE	ANSERIFORMES				
6.	szlachar			<i>Mergus serrator</i>	zalesiona część wyspy, na której stwierdzono gniazdowanie		-		-
				GRZEBIĄCE	GALLIFORMES				
7.	cietrzew			<i>Lyrurus tetrix</i>	-		zwarty obszar wykorzystywany przez ptaki jako miejsce tokowania lub rozrodu wraz z obszarem w promieniu do 500 m od tego miejsca		01.02-31.08
							obszar, na którym ptaki przebywają w okresie zimowym, wraz z obszarem w promieniu do 200 metrów od niego		01.12-01.03
8.	głuszc			<i>Tetrao urogallus</i>	zwarty obszar wykorzystywany przez ptaki jako miejsce tokowania lub rozrodu wraz z obszarem w promieniu do 200 m od tego miejsca		obszar w promieniu do 500 m od miejsca tokowania lub rozrodu		01.02-31.08
					-		obszar, na którym ptaki przebywają w okresie zimowym, wraz z obszarem w promieniu do 200 metrów od niego		01.12-01.03

	PELIKANOWE	PELECANIFORMES			
9.	bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	15.03-31.08
10.	ślepowron	<i>Nycticorax nycticorax</i>	kolonia lęgowa	-	-
	SZPONIASTE	ACCIPITRIFORMES			
11.	rybołów	<i>Pandion haliaetus</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.03-31.08
12.	gadożer	<i>Circus gallicus</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.03-30.09
13.	orlik krzykliwy	<i>Clanga pomarina</i>	obszar w promieniu do 100 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.03-31.08
14.	orlik grubodzioby	<i>Clanga clanga</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.03-31.08
15.	orzeł przedni	<i>Aquila chrysaetos</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.01-15.08
16.	orzełek	<i>Hieraaetus pennatus</i>	obszar w promieniu do 100 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.02-31.08
17.	bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.01-31.07
18.	kania ruda	<i>Milvus milvus</i>	obszar w promieniu do 100 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.03-31.08
19.	kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	obszar w promieniu do 100 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.03-31.08

	SOWY	STRIGIFORMES			
20.	puchacz	<i>Bubo bubo</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda lub miejsca regularnego przebywania	obszar w promieniu do 500 m od gniazda lub miejsca regularnego przebywania	01.01-31.07
21.	sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>	obszar w promieniu do 50 m od gniazda	-	-
22.	puszczyk mszarny	<i>Strix nebulosa</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.01-31.07
23.	włochatka	<i>Aegolius funereus</i>	obszar w promieniu do 50 m od gniazda	-	-
	KRASKOWE	CORACIIFORMES			
24.	kraska	<i>Coracias garrulus</i>	obszar w promieniu do 50 m od gniazda	-	-
	SOKOŁOWE	FALCONIFORMES			
25.	raróg	<i>Falco cherrug</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.01-31.07
26.	sokół wędrowny	<i>Falco peregrinus</i>	obszar w promieniu do 200 m od gniazda	obszar w promieniu do 500 m od gniazda	01.01-31.07
	GADY	REPTILIA			
	ŁUSKONOŚNE	SQUAMATA			
27.	gniewosz płamisty	<i>Coronella austriaca</i>	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 100 m	-	-
28.	wąż Eskulapa	<i>Zamenis longissimus</i>	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 200 m	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 300 m	01.04-30.09
	ŻÓŁWIE	TESTUDINATA			
29.	żółw błotny	<i>Emys orbicularis</i>	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 200 m	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 500 m	15.03-31.10

	OWADY	INSECTA			
	WAŻKI	ODONATA			
30.	iglica mała	<i>Nehalennia speciosa</i>	miejsca rozrodu i regularnego przebywania oraz obszar w promieniu do 100 m	-	-

Objaśnienia:

- * Gatunki zwierząt zostały pogrupowane w wyższe jednostki systematyczne w ten sposób, że:
- wielkimi literami, czcionką pogrubioną wyróżniono nazwy **GROMAD**,
 - wielkimi literami, czcionką zwykłą wyróżniono nazwy **RZĘDÓW**,
 - nazwy naukowe gatunków wyróżniono czcionką pochylą.